

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa B. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 sierpnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania:**
- 2. zasądza od B. M. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 7500 (siedem tysięcy pięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 17 grudnia 2020 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi w zakresie, w jakim dotyczy ona zarzutu naruszenia art. 5 k.c. oraz występujące w sprawie istotne zagadnienie

prawne: Czy bieg terminu przedawnienia roszczeń w okolicznościach sprawy rozpoczyna się od dnia oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste osobom trzecim, co należy utożsamiać z datą powstania szkody, jak uznał to Sąd Apelacyjny w [...], czy też od daty przesądzenia prawomocną decyzją administracyjną, bądź prawomocnym wyrokiem sądu administracyjnego o odmowie zwrotu nieruchomości, które to zdarzenie jest istotnym elementem, determinującym powstanie uszczerbku w majątku osoby uprawnionej do dochodzenia odszkodowania?

W odpowiedzi na skargę pozwany wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu na okolicznościach mieszczących się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Po pierwsze, sformułowane przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zagadnienie prawne nie ma charakteru uniwersalnego, wykraczającego poza sprawę, zakończoną zaskarżonym wyrokiem. Dobitnie na to wskazuje użyte przez powoda w treści zagadnienia stwierdzenie „w okolicznościach sprawy”. Stopień skonkretyzowania przedstawionego zagadnienia oraz osadzenie w stanie faktycznym sprawy wskazują na dążenie do uzyskania odpowiedzi związanej z oceną trafności kwestionowanego rozstrzygnięcia. Z tej przyczyny, rozpoznanie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie nie mogłoby spełnić

publicznego celu tego środka zaskarżenia, nie mogłoby bowiem doprowadzić w istotnym stopniu do rozwoju prawa. Po drugie, nie sposób przyjąć, że zagadnienie przedstawione przez skarżącego jest zagadnieniem nowym, nierozwiązanym dotychczas w orzecznictwie, skoro skarżący w uzasadnieniu skargi powołuje szereg orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących tego zagadnienia.

Skarżący nie wykazał też, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Przede wszystkim, nie może być skuteczny zabieg, którym posłużył się powód odwołując się we wniosku o przyjęcie skargi do sformułowanego w ramach podstawy kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 5 k.c. Są to przecież dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Już tylko z tego względu wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie zasługiwał na uwzględnienie. Ponadto, Sąd Najwyższy prezentuje konsekwentnie pogląd, że zasady współżycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które przepis ten ma na względzie. Dlatego dla zastosowania art. 5 k.c. konieczna jest ocena całokształtu szczególnych okoliczności danego wypadku w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 22 listopada 1994 r., II CRN 127/94 i z 2 października 2015 r., II CSK 757/14). W konsekwencji stosowanie klauzuli generalnej z art. 5 k.c. pozostaje domeną sądów *meriti*, a Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym, mógłby zakwestionować oceny tych sądów, gdyby były rażąco błędne i krzywdzące. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie przedstawił jednak argumentów, które uzasadniałyby ocenę, że Sąd Apelacyjny, odstępując od stosowania art. 5 k.c. w rozpoznawanej sprawie, dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Co więcej, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzebą wykładni przepisów prawa jest wykluczone. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał już uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza przyjęcie, że skarga

jest oczywiście uzasadniona. Nie jest możliwa sytuacja, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Co jest sporne nie może być przecież oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego.